

Política | Actualitzat el 25/02/2019 a les 19:14

L'epíleg de «Jo acuso», on Cuixart avança la seva estratègia al judici de l'1-O

El president d'Òmnium Cultural ja va descriure com articulària la seva defensa, al llibre de l'advocat Benet Salellas sobre judicis polítics

Jordi Cuixart, president d'Òmnium, en un míting de Montjuïc | Martí Albesa

Jo acuso. Aquest és el títol del llibre en què Benet Salellas, exdiputat de la CUP i membre de l'equip defensor de Jordi Cuixart, analitza les estratègies de defensa que s'han portat a terme durant el darrer segle en judicis polítics. Un llibre, editat per Pagès Editors, que avança alguns dels arguments que utilitzarà el president d'Òmnium durant la seva declaració com a acusat en la causa de l'1-O.

El llibre, que s'acompanya d'un pròleg de l'advocat Olivier Peter (<https://www.naciodigital.cat/noticia/160720/qui/es/qui/defensa/juridica/cupula/proces>), inclou un epíleg on Cuixart deixa entreveure quina serà la seva estratègia judicial al Tribunal Suprem. El president d'Òmnium alerta que, durant la història de la democràcia "el poder parapetat en els tribunals de justícia no sempre ha fet honor al seu objectiu". I per tant, vist els esdeveniments que s'han produït durant els gairebé 500 dies que ha estat empresonat, insta a "assumir la desobediència civil", que per definició és pacífica, "com a instrument de transformació social", encara que això suposi "assumir-ne les conseqüències".

EPÍLEG

"Tot, tant en la societat com en la vida privada, cal prendre-ho amb calma, generositat i un somriure amable"

Rosa Luxemburg des de la presó de Breslau

Quan feia una setmana que era a Soto del Real, la Txell em va portar el primer llibre que hi vaig llegir. Era *Walden o la vida als boscos*, de Henry D. Thoreau, tot un auguri del que ha representat la desobediència civil en el progrés de la humanitat. Durant les primeres dues setmanes tancat a la cel·la va ser el meu únic company de viatge.

L'11 de febrer del 2018 en Benet Salellas va visitar-me per primer cop a Soto del Real. Ens coneixíem del Parlament i de l'amistat que m'uneix a en Lluc, el seu germà. Era just un mes després de la vista amb el jutge Llarena de l'11 de gener, en què les declaracions van estar clarament condicionades per la conjuntura que vivia el país; per una sensació instal·lada d'estat de xoc permanent i de xantatge emocional per l'impacte dels empresonaments i les dates de Nadal. Intentaven fer-nos creure que si dèiem al jutge el que volia escoltar, ens deslliuràriem de la presó preventiva.

Amb la Marina Roig ?pedra angular de l'equip jurídic d'Òmnium? confirmàvem el que des d'un bon inici era més que una intuïció. Per molta bondat que féssim, l'Estat estava disposat a descarregar tota la seva ira contra la població civil per haver-se atrevit a qüestionar el règim del 78. Així, doncs, calia preparar-nos i recordar la lliçó de Rosa Parks quan afirmava: "Com més cedíem i obeïem, pitjor ens tractaven".

Al cap de pocs mesos, l'actitud impertorbable del president Mas davant del jutge instructor del Tribunal Suprem a l'hora d'assegurar que ell, com a anterior president de la Generalitat, es podia reunir amb qui volgués i no havia de passar comptes amb ningú, indicava el camí a seguir. Com les paraules d'Anna Gabriel: "El judici ha de servir perquè nosaltres jutgem l'Estat espanyol".

Tinc molt present el dia que vaig ser al calabós de l'Audiència Nacional. Tenia força fred i, just després d'una llarga meditació, vaig entendre que la manera que havia tingut fins aleshores d'encarar-me a la fase d'instrucció del procediment canviaria de cap a peus. Una veu serena però determinada que naixia del meu interior em va recordar que érem en un punt de no retorn, i que el destí d'aquells presos polítics que l'Estat espanyol havia engendrat passava per no renunciar a cap dels postulats que ens havien portat fins allí.

Com ens indica el llibre que teniu a les mans, la història de la democràcia al llarg de la humanitat s'ha forjat també plantant cara al poder establert. Un poder parapetat en els tribunals de justícia, que no sempre han fet honor al seu objectiu. Perquè la justícia que no pot entendre la societat no és justícia, és autoritarisme.

Aquell dia vaig poder confirmar d'una manera categòrica allò que tants altres lluitadors per la democràcia ens han explicat al llarg del temps: la fortalesa (també la felicitat) del pres polític passa ineludiblement per l'enfortiment de les conviccions i la no renúncia a res del que s'ha fet. I, encara més, per la reivindicació de la legitimitat dels seus actes.

Vull reivindicar també que el manteniment d'aquesta actitud és possible pel suport i la determinació que des del primer moment m'han mostrat la meua companya Txell, les meves dues germanes, la Neus i l'Esther, així com la resta de la família, començant pels pares i acabant per Òmnium Cultural amb el meu bon amic Marcel Mauri al capdavant. I també gràcies als meus quatre nois, el meu nebot Pol, l'Uri, l'altre Pol i el petit Amat, com a font incombustible de llum i esperança.

La visita a Madrid de l'August Gil Matamala, juntament amb l'Adrià Font, el 12 de març del 2018 (quatre dies abans que la Guàrdia Civil entrés a la seu d'Òmnium Cultural), va ser també un gran revulsiu, un punt d'inflexió que va servir per clarificar molts conceptes. Recordo que des del

locutori em reiterava una vegada rere l'altra: "Jordi, no ens deixem enganyar; rebel·lió vol dir armes. Sedició vol dir ferits, detinguts... Que vosaltres provoquéssiu sang... On és tot això? Quan heu repartit armes? I on és la conspiració? Si tot ho hem retransmès amb llum i taquígrafs". És obvi que el relat de la fiscalia és fictici i intenta practicar el dret penal de l'enemic, però és fonamental no caure en la frustració d'haver de justificar allò que és evident. I, és clar, cal treballar permanentment per l'absolució. El comiat de l'August amb el puny enlaire serà impossible d'oblidar.

I és així com des d'Òmnium Cultural hem consolidat l'estratègia de defensa política. Per raons òbvies, m'abstindré d'aprofundir-hi, però sí que vull ressaltar-ne alguns aspectes.

En primer lloc, es tracta de tenir ben presents durant tot el procediment les paraules de Sèneca al dèspota Neró: "El teu poder rau en la meva por, si jo no tinc por, tu no tens poder". O, com ens recorda Marina Garcés, "no tenim res a perdre, excepte la por".

És imprescindible enfocar el procediment des del punt de vista polític, però això no vol dir renunciar a fer-ho tècnicament, sinó mantenir amb fermesa la defensa de tot el que s'ha fet, perquè sabem que no és cap delictes.

Intentar reduir la pena assumint, ni que fos parcialment, el relat del tribunal ens abocaria a una situació de manca de credibilitat davant seu, i podria desmoralitzar tota la part de la població que ha actuat i actua des del convenciment que l'única solució al conflicte entre Catalunya i l'Estat passa per la celebració d'un referèndum que, més enllà d'altres qualificatius, podem adjectivar categòricament d'inevitable.

Assumir la desobediència civil, que per definició és pacífica, com a instrument de transformació social, i amb tot allò que comporta de resistència no violenta, suposa també assumir-ne les conseqüències. Així, cal reivindicar-la com una prova de la veritable salut d'un estat de dret social i democràtic.

Alhora, cal aprofitar el judici oral com un dels moments clau del procediment per desmuntar la barbaritat jurídica de l'acusació de violència que s'ha construït de manera maldestra. I també és una oportunitat inigualable per fer-ho davant dels ulls del món i de la comunitat internacional. Així doncs, el judici esdevé una expressió més de la lluita per l'autodeterminació de Catalunya i la defensa de la democràcia i els drets civils i polítics que ens han estat greument arrabassats.

Per tant, per acompanyar-nos en tot el judici oral, que ha de ser una palanca més de transformació democràtica, caldrà que la societat hi sigui present en una sala permanent addicional que es diu carrer. Perquè és també al carrer on tenim el repte d'aconseguir visualitzar, des de la radicalitat democràtica, i una vegada més, el gran consens de país al voltant de la defensa dels drets civils i polítics dels ciutadans, que vol dir el dret a la dissidència política, el dret de manifestació, a la llibertat d'expressió, el dret de reunió i, òbviament, el dret a l'autodeterminació.

Com bé ens recordava en Juan María Bandrés, l'històric defensor de presos polítics bascos durant el franquisme: "En un procés judicial de caràcter polític, com més resistència s'oposa més favorable tendeix a ser-ne el resultat?". I com em recordava l'advocada Magda Oranich el primer dia que va venir a Madrid, "els presos no podeu ser la proclamació de cap derrota sinó el pas útil cap a la victòria?".

Vull aprofitar també per reivindicar desacomplexadament el llarg bagatge de la lluita antirepressiva de l'antifranquisme i també dels moviments socials i l'independentisme del postfranquisme, i fer-ne un agraïment explícit. Sense tot aquest coneixement és molt possible que avui el repte que tenim al davant fos molt més feixuc d'afrontar.

Així doncs, aquest epíleg vol servir com a reconeixement a la tasca dels advocats i la coherència dels presos i de les preses polítiques que, en circumstàncies molt més adverses i amb molt menys suport social del que rebem nosaltres, van mantenir ben viva la flama de la dignitat i el coratge en la defensa de les llibertats i la democràcia al conjunt dels Països Catalans, com també a la resta de l'Estat.

Tinc ben clar que ni ara ni abans que es proclamés la República -quan el meu amic i company Jordi Sànchez i jo mateix ja érem a Soto del Real- la prioritat del moviment sobiranista no era, ni pot ser, sortir de la presó, ni tan sols que ningú més no hi entri. La prioritat ha de ser l'assoliment dels objectius polítics que precisament ens han dut fins aquí.

Finalment, una ferma felicitació a l'amic i company de lluites compartides Benet Salellas per aquest excel·lent treball de compilació històrica, que ens interpel·la de manera tan descarnada com plena de tendresa. Reivindiquem Angela Davis: ?Cal deixar d'acceptar les coses que no podem canviar, per canviar les coses que no podem acceptar.?

Que res ni ningú no ens prengui mai el somriure ni les ganes boges de viure, que ?cada segon que vivim és un moment nou i únic de l'Univers?, com diu Pau Casals. I fem nostre el lema dels vells insubmisos al servei militar: ?Hem nascut per ser lliures i no soldats.?
Sempre endavant!

Jordi Cuixart President d'Òmnium Cultural Empresonat des del 16 d'octubre del 2017